

Люди як люди
Оксана Бойко

Побачити себе в собі, а ще в багатьох інших – справа не проста, але вкрай необхідна. Тому, хто тривалий час шукає жар-птицю в казкових заобрійних країнах, врешті-решт з божою поміччю вдається переконатися, що мостить вона гніздо не у віртуальному просторі, а на живому крислатому дереві батьківської садиби. Авторка вміло захоплює і відтворює невловимі нюанси людської душі на зрізі розпачу й духовного і душевного осяяння. Проза Оксани Бойко – природна, ненадривна, неогоїстична, неістерична у висповідуванні не лише власних візій та почивань, але й у стосунку до довколишнього світу, до людей.

Оксана Бойко

ЛЮДИ ЯК ЛЮДИ

Полювання на новий день

Так давно, коли ще «ніч опускала віі», як здавалось у дитинстві, час плинув дуже повільно, поважно, і секунди, ніби на щось очікуючи, цокали: тік-і-тік-і-тік-і... – і так довго, аж поки дивишся – вечір і знову Ніч заплющує очі, а на її віях ніжиться сон. Тихо-тихо тоді, аж доки у затишному дворі не з'явиться залізна машина й не розбуркає сплячу вулицю своїм ревом.

Над «дерев'яним містечком» дзижчать комарі й кусаються, а тіло аж до наступного вечора свербить. Невже вони думають, що не боляче, диваки?! Малі, а так смокчуть кров безжалісно-о!

А це мій друг Каштан, я його так назвав сам. Учора зустрів, коли мало не заснув на отій дощці під дубом. Вона без заноз, бо, коли я сідаю, не коле, отож і напала дрімота. А до мене прийшов Каштан, намагався прогнати своїм гарчанням. Я змалечку собак не боюся, бо вони – мої друзі. Й горобці теж. Бувало, візьму пшона з дому в жменьку та й годую горобців, синичок... А про друзів я сам прочитав із підручника. «Мабуть, це твоє місце, але ми помістимося тут удвох», – прошепотів я новому знайомому й почав розповідати, що тут роблю, – про своє життя в сутінках...

А тепер я розмовляю з жолудем, притулившись до шорсткого стовбура: «Ось бачиш того хлопця, він уже близько години смоче своє пиво. Майже допив... Я згоден, воно не смачне, а навіщо ж купувати? Ні, я цього не розумію. Він інколи приходить сюди зі своєю подругою, отоді можна й заснути, чекаючи тієї смердючої пляшки. Ти хочеш запитати, навіщо вона мені, та пляшка?..

Ти ж давно вже гойдаєшся на дереві, отож мусиш бачити все. Ти – плід. Що тобі робити ще? Дивитися на сонне місто, бачити, як ховаються від спеки люди, як змиває з асфальту пилюку дощ, як бавляться діти в піску, як повзають мурахи, як... я збираю пляшки».

Прийшов Каштан. «Літо майже минуло, – кажу я своєму другові. – Й зовсім скоро зелені листочки не говоритимуть із вітром, як зараз, вони доживають своє літо. Та ти не бійся, Каштане. Чого ти? Мине час, знаю точно, нові говоритимуть з вітром. Ось подивись угору – там зірочки. Їх удень не видно, але вночі вони прокидаються і світять, щоб ми бачили, куди йти. Десь там є Велика Ведмедиця, мені її татко показував. Де ти пішов, Каштане? Тобі нецікаво?

Еге. Хто ж захоче говорити зі мною?! Нікому не дозволяють ні гуляти, ні говорити. Може, боятися? Я не такий, як вони. Я – бідний. Може, тому? А чому ти пішов? Не хочеш мене слухати, чи тобі час додому? Авжеж, ти домашній, красивий! Якщо буде сумно, приходь, я часто тут, майже щовечора... При-и-и-хо-о-одь!»

Але пес не почув, напевно. А може, й почув, та не сказав. Розумію, що вже не засну, бо вітер холоднішає та «закрадається у кров». Вечірня прогулянка для Каштана на сьогодні закінчилась, і скоро він порине у солодкий сон, а я ще тут посиджу. Може, все-таки цей колись досмокче своє пиво? Або ще хтось купить пляшку? Та краще в темних купуйте, бо за них дорожче дають! Тоді я не так довго сидітиму... Й мені завтра буде з чим їсти суп. Який же все-таки смачний хліб, із шкуринкою запеченою! А коли він гарячий... Буває, тільки привезуть із пекарні, а він пахне крізь маленьке віконечко кіоску... Їсти як хочеться! Та ще й холодно. Зараз би в ліжечко-о-о... Мама, звісно, постелила. І вже чекає з батьком на мене. Хоча й малий, а знаю: як це приємно принести щось додому. «По копійці й на хлібину назбирається», – так завжди мама каже.

«Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу...», – час від часу говорить батько, аж плакати хочеться від тих його слів. Та я не плачу, бо звук без сліз жити. А ще батько каже, що мине час і я ввіб'юсь у пір'ячко, буду розумним і сильним. Я працюватиму і відкрию власний магазин, а ще краще, пекарню... Й роздаватиму хліб дітям-сиротам, бідним, старим... А мені пощастило: я приходжу додому, а там тато, мама. Пам'ятаю, був зовсім малим, прийде батько з роботи, а я біжу, біжу до нього, щоб на руки взяв. А він ухопить та ще й підкине... А на лиці в нього зморшки, їх час дарує кожному! І мамі...

Бувало, дивлюсь у вікно – завмираю. Яка красива! Щось несе... Я змалечку пам'ятаю мамину сумку. На неї страшно й глянути, бо вже стара, подерта. Знаю, все невічне. Я завжди чекав гостинців. Якби приносили щось солодке, я складав би його у тумбочку, щоб було багато. А потім оддавав би мамі, вона ж, на відміну від мене, солодке любить.

Яке спекотне літо, особливо в липні! А зараз холодно й хочеться піти додому. Торба майже порожня – треба піти посидіти ще, пополювати на... Одна, друга... четверта – більш нема: три із-під пива, а ця – пепсі-кола. Я ще не пив цього напою. Може, спробувати? Там щось лишилось, але мені казали, щоб я ніколи не ніс брудних пальців до рота. Мама лякала, що хтось хворий міг пити з неї. І щоб я вимивав після збирання пляшок руки. Із пляшки пахне, але ж мама казала...

Піду я, мабуть, додому. Завтра ще буде вечір. Може, Каштан прийде. Я йому про зірки розповім. І про те, як треба збирати пляшки.

Моїх кроків чутно не було, бо я не хотів нікого будити. Ледве ступав, зморений. Тримав себе, аби не заснути. Ледь розплющував очі, а вони не слухались. Я засинав на ходу. Жакливе відчуття, коли тебе ковтає сон, а ти ще блукаєш темними вулицями з майже порожньою торбою, коли помираєш із голоду і в той же час кажеш, що не хочеш уже нічого... Швидше б упасти в ліжку. Я знаю, що воно розстелене... І на подушці – Дрімота...

Завтра зустріну Каштана, мого нового друга, й полюватиму аж до початку зими вже не сам. Потім вітер обнесе листя. Вже зів'ялим, неживим його згрібатимуть двірники. Я дивитимуся крізь вікно на зорі, згадуватиму літо. А кожне літо – воно моє. І я нікому його не покажу, воно зберігатиметься у щільниках моєї пам'яті. Я згадуватиму шум залізної машини і дзижчання комарів у вечірніх сутінках, а тіло вже не свербітиме від їхніх укусів... Бо зима одружиться з небом, а комарі спатимуть у глибоких тунелях сірих багатопверхових будинків... А я виросту... І вирушу в дорогу...

30.03.2003

Люди як люди

Васько незграбно тре лівою рукою на терці довгу морквину, невдоволено бубонить собі під ніс щоразу після отриманого зауваження, котрі не перестають із мене сипатись і наче б'ють його з усієї сили ложкою по лобі. Лівша, себто шульга, не перестає бурмотіти. Морква падає. Васько скаржиться, що нічого не виходить. Насуплений, бо його мама не робить засмажку для супу – після неї в нього болить живіт, і взагалі у супі морква зовсім не обов'язкова. Я даю йому цибулю різати. Вона видавлює сльози в обох. У холодильнику олії немає. Відряджаю шульгу по сусідах пройтися. Може, знайдеться у кого? Повернувся, не знайшов. Скоріше за все постовбичив перед дверима й поплівся назад. Сміливості не вистачило. Як завжди, мовчазний і чемний, сентиментальний і замислений. Смирнота! Наказую йому чистити картоплю, прошу пошукати лаврового листа або хоч би просто витерти зі столу. Цілий пакет прянощів лежить перед носом – не помічає. Ганчірка брудна – гидує взяти її. Рука обережно витягає здоровенну картоплину з кулька і гострий ніж. Виліплені в грязюку тонкі пальці, і ніс, і лоб. Від здоровенної картоплини згодом залишається «свиняча». Все, чому належало бути вкинутим ув окріп і невдовзі зробитися супом, розкидане по вимитих полумисках. На кухні пахне курячим бульйоном. У сусідній кімнаті – двері навстіж – горляють звичайнісінькі роботяги. Дзеленчать чарочки. У повітрі шугають хвостаті матюки. То тиша на мить заповнює простір, то знову слух ріже гучний гамір. Хтось вийшов у коридор із цигаркою за вухом. Суне до плити, бере сірники, підморгує: «От би таку невісточку!.. Заходь на футбол».

У їхній кімнаті духота. Посередині стіл. Зусібіч – добролиці галичани. На тумбочці мерехтливий ящик, у який усі втупившись, то завмирають, то оживають. Зображення погане. ТРК «Україна». Затяті вболівальники воляють, угадуючи «наших», коли ті забивають м'яча у ворота «чужих». Все це дійство за молочною пеленою на екрані. Ледве мріють у білому тумані шафранові футболки «Шахтаря».

– Файна зупа... Та й кобіта, шляк би ми трафив, нівроку... Мав би таку, горя не знав.

– Холера! Не видиш – дівка... Не годен од кобіти одрізнити?

За шибками готельних покоїв селища міського типу Чкаловського – колишні зеки, здебільшого приблудні, а також сучасні, ще, може, майбутні в упорядкованих квартирах... Не те що ті туземці, котрі по коліна в багнюці та гною, від яких у пошуках автентичних розсипів до інших, із надією на дивовижні знахідки, наївно сюди припленталися ми із питальниками, записниками, електронікою та пакунками аудіокасет.

Як приріс до лівої руки Васька диктофон, а правою весь час мне свої густі чорні брови, потираючи тонкими пальцями довгий ніс, підшморгує і морщить лоба. Не випускаючи диктофона, шульга впевнено тисне на червону кнопку REC, аби записати голосистих молодичь. Плівка безшумно крутиться, вбираючи в себе виспівану ними історію.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22880051&lfm=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.